

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

16 maart 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WERKGELEGENHEID EN ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Leo Cannaerts tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de toepassing van de wet van 2 april 1976 tot verruiming van kredietmogelijkheden ten gunste van kleinhandelaars die commerciële schade lijden ten gevolge van uitvoering van werken van openbaar nut en de eventuele uitbreiding van de richtlijn VL-6 bij de economische expansiewet van 4 augustus 1978

Interpellatie van de heer Johan Sauwens tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de inhoudelijke invulling van het Limburgplan

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Maandag 16 maart 1998

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Karel De Gucht

– *De interpellatie wordt gehouden om 15.15 uur.*

Interpellatie van de heer Leo Cannaerts tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de toepassing van de wet van 2 april 1976 tot verruiming van kredietmogelijkheden ten gunste van kleinhandelaars die commerciële schade lijden ten gevolge van uitvoering van werken van openbaar nut en de eventuele uitbreiding van de richtlijn VL-6 bij de economische expansiewet van 4 augustus 1978

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Cannaerts tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de toepassing van de wet van 2 april 1976 tot verruiming van kredietmogelijkheden ten gunste van kleinhandelaars die commerciële schade lijden ten gevolge van uitvoering van werken van openbaar nut en de eventuele uitbreiding van de richtlijn VL-6 bij de economische expansiewet van 4 augustus 1978.

Als de interpellatie zo ingewikkeld is als de titel, dan staat de minister een lastig karwei te wachten.

De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Ik zal u meteen geruststellen, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter : U moet mij niet geruststellen, maar wel de minister.

De heer Leo Cannaerts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is een toenemende belangstelling van de Vlaamse regering voor de versterking van stads- en dorpskernen – denken we maar aan het SIF en het Mercuriusprogramma. Tezelfdertijd nemen we ook een opgedreven activi-

teit binnen het investeringsprogramma van Aquafin waar. Dit heeft met zich meegebracht dat heel wat Vlaamse stads- en dorpskernen en winkelcentra op commercieel vlak zwaar worden getroffen door langdurige en ingrijpende wegen- of infrastructuurwerken. KMO's, grootwarenhuizen en vrije beroepen ondervinden heel wat schade, ook al erkent iedereen de noodzaak van die werken.

Er is ons via de federale wet van 2 april 1976 een instrument aangereikt tot verruiming van kredietmogelijkheden ten gunste van kleinhandelaars die zich door dergelijke situaties benadeeld zien. Daarin wordt voorzien in een versterking van de kredietmogelijkheden van deze handelaars via het toekennen van staatswaarborg en rentesubsidies, indien ze leningen moeten aangaan om hun bedrijfskapitaal te herstellen of nieuwe investeringen te financieren.

Tot op heden werd heel weinig gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Ik verwijs ook nog naar een andere mogelijkheid : stopzetting of opschorting van socialezekerheidsbijdragen voor zelfstandigen. We kunnen ons afvragen wat de reden is waarom men niet op deze tegemoetkomingen ingaat. Ten eerste gaat het om vrij ingewikkelde procedures en ten tweede werd er nooit veel publiciteit rond gemaakt. Bovendien wekken ze de schijn dat ze zich richten naar handelaars of bedrijven in moeilijkheden.

Het probleem blijft dus bestaan en de aangereikte oplossing is onwerkbaar. Is het daarom niet mogelijk om het bestaande instrumentarium te actualiseren en efficiënter te maken ? Daarbij kan men de stimuli die we kennen via de expansiewetgeving verbinden aan privé-investeringen in een periode waarin openbare werken commerciële schade toebrengen aan de handelszaak. We stellen vaak vast dat heel wat kleinhandelaars en distributiebedrijven van de gelegenheid gebruik maken om bij een renovatie van het stadscentrum tezelfdertijd wer-

Cannaerts

ken uit te voeren aan hun handelspand. Dergelijk voorgesteld beleid kan ondernemers stimuleren om van de periode van slechte bereikbaarheid gebruik te maken om infrastructuurwerken uit te voeren. Daardoor stijgen ook de levenskansen van het bedrijf.

Een concreet mogelijke suggestie hiertoe is het afschaffen van de wet van 2 april 1976 en de daarbijbehorende KB's. Kan er bovendien niet worden gedacht aan een uitbreiding van de richtlijn VL-6 tot bedrijfsinvesteringen die worden uitgevoerd in een periode van verstoorde bereikbaarheid? Daarbij kunnen bedrijven die normaal niet in aanmerking komen voor expansiesteun, via een attest van het gemeentebestuur dat verstoorde bereikbaarheid vaststelt gedurende een minimumtermijn van bijvoorbeeld twee maanden, toch rekenen op steun. Men kan daar een minimumbedrag aan koppelen. Zo kunnen we tot een wezenlijke kapitaals-toelage komen, die mijns inziens 10 procent moet bedragen van het subsidieerbare bedrag.

Ik vraag de ministers concreet hoeveel kredietdossiers er in het kader van de wet van 2 april 1976 zijn behandeld of goedgekeurd in de laatste vijf jaar. Welk was de gemiddelde waarde van het te subsidiëren en/of te waarborgen krediet? Erkent de minister de geringe interesse vanwege kleinhandelaars voor de mogelijkheden die in de wet van 2 april 1976 zijn bepaald? Erkent de minister het algemeen maatschappelijk belang van vernieuwingsinvesteringen in winkelcentra in gemeenten en steden? Ziet de minister mogelijkheden om de huidige richtlijn VL-6 aan te passen tegen het volgend begrotingsjaar?

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Cannaerts over de mogelijkheid om de betrokken richtlijn aan te passen. De commerciële schade die wordt geleden door ondernemers als gevolg van wegen- of infrastructuurwerken mag niet worden onderschat.

Het is een oud zeer dat bij langdurige openbare werken bijzonder grote hinder optreedt. De langdurigheid van die werken is ook niet altijd op voorhand geweten. Er kunnen zich heel wat complicaties voordoen, bijvoorbeeld faillissement van een aannemer. Het is essentieel dat de Vlaamse overheid de nodige dynamiek ontwikkelt om op een moderne manier in te spelen op dergelijke problemen.

Heel wat handelaars kennen inderdaad de genoemde wet niet. Dat is niet alleen hun eigen schuld, maar dat heeft ook te maken met de complexiteit van de materie. Het is hoog tijd om daar gepast op in te spelen. Ik ben dan ook erg benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ook op 16 oktober 1997 kreeg ik de kans om een schriftelijke vraag te beantwoorden over dit onderwerp. De heer Cannaerts zegt terecht dat er een wet bestaat van 2 april 1976 tot verruiming van kredietmogelijkheden ten gunste van kleinhandelaars die een veel kleinere omzet hadden ten gevolge van uitvoering van werken van openbaar nut. Er werden hierover reeds uitvoeringsbesluiten genomen en ik heb toen in mijn antwoord gezegd dat de toepassing van de wet van 2 april 1976 een regionale bevoegdheid is. Daarover kan geen discussie bestaan. We hebben evenwel geen enkel dossier ontvangen. De heer Van Liefferinge van de administratie heeft me meegedeeld dat er wel een aantal mondelinge vragen werden gesteld, maar dat geen enkel concreet dossier werd ingediend.

Openbare werken kunnen een negatieve invloed hebben op een handelszaak, en zeker op de kleinhandel. De jongste twee jaar hebben de lagere besturen van het Vlaams Gewest meer openbare initiatieven genomen. In elke Vlaamse wijk worden wel eens werken uitgevoerd. Het is bijgevolg normaal dat daar een aantal vragen over worden gesteld. We kunnen op dit ogenblik echter niet helpen via onze expansiesteun, omdat dit aspect wettelijk nog niet werd geregeld. De suggestie van de heer Cannaerts, waarbij de heer Bogaert zich waarschijnlijk aansluit, om het element vernieuwingsinvesteringen in winkelcentra nog meer te benadrukken in onze expansiewetgeving, is zeker het overwegen waard. Gedurende de volgende maanden zullen we maatregelen voor de overnamesteun en de toelevering onderzoeken. In het kader van de herziening van de expansierichtlijnen hebben we in het begin van de zittingsperiode de inbreidingssteun al ingebouwd. Het doel daarvan is de kleinhandelzaken in stedelijke kernen kansen te bieden. Zo kunnen ze onder meer steun krijgen bij het bezetten van verlaten bedrijfsruimtes. Ook ons Mercuriusproject, wat een afzonderlijk project is, past in deze filosofie. We zijn bereid de suggestie van de heer Cannaerts te onderzoeken en de richtlijn VL-6 aan te passen, waardoor we ook dit probleem kunnen aanpakken.

De heer Leo Cannaerts : Ik dank de minister voor zijn positieve houding en zijn wil om iets aan dit probleem te doen. Ik wil nogmaals benadrukken dat het niet mijn bedoeling is om ondernemingen in moeilijkheden te helpen met een extra duwtje in de rug omdat er werken worden uitgevoerd. We moeten inderdaad de markt laten spelen.

Ik wil graag nog een voorstel doen dat niet zozeer te maken heeft met de bevoegdheden van de minister, maar dat hij misschien kan vermelden tijdens de ministerraad. Mijnheer de minister, bij de planning van de werken ontstaan er in veel gevallen problemen omdat de handelaars onvoldoende zekerheid hebben over de timing ervan. Ik weet dat die afhangt van vele factoren, maar we zouden toch moeten proberen om een bestaande planning tot in het kleinste detail te respecteren. Ik verwijs naar textiel- en confectiezaken die maanden op voorhand hun bestellingen moeten plaatsen. Het kan voor hen van levensbelang zijn te weten hoelang ze open kunnen blijven of wanneer ze kunnen heropenen.

Het is daarom heel belangrijk dat Aquafin en het departement Openbare Werken aan deze zaken denken bij het opstellen van de bestekken. Men zou ook de moed moeten hebben om extra middelen in te schrijven indien een versnelde uitvoering van de werken nodig is. De inzet van een extra ploeg is duurder, maar kan toch ook voor een grote verbetering van de situatie van de getroffen bedrijven zorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Johan Sauwens tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de inhoudelijke invulling van het Limburgplan

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Sauwens tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de inhoudelijke invulling van het Limburgplan.

De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend op 4 februari naar aanleiding van de goedkeuring door de Vlaamse rege-

ring van de nieuwe reconversiestructuur van het Limburgplan op 3 februari.

Ik was toen enigszins geschrokken door een aantal verklaringen van minister Van Rompuy aan de pers. Met mijn interpellatie zou ik graag wat duidelijkheid krijgen over de besprekingen van het Limburgplan, omdat ik tegenspraak heb ontwaard tussen de beslissing van de regering en de verklaringen van de minister.

Voor de commissieleden uit andere provincies zal ik de gebeurtenissen kort schetsen. Op 25 april 1997 hebben de politieke partijen en sociale partners een gemeenschappelijke intentieverklaring ondertekend. De gouverneur van Limburg, mevrouw Houben-Bertrand, heeft daar het initiatief voor genomen. De verklaring werd achteraf bezegeld in een protocolovereenkomst en op 15 december 1997 werd een actieplan opgesteld. Ik zal dit document even overlopen. Tijdens een vorig debat van deze commissie is het reeds uitvoerig aan bod gekomen. In het document werd een evaluatie gemaakt van de betekenis van 10 jaar Toekomstcontract. In het document staat : 'Limburg heeft geen behoefte aan een nieuwe studieronde, wel dient het bestaande studiemateriaal gevaloriseerd te worden. Op die manier kan het nieuwe Limburgplan groeien vanuit een accurate en permanent geactualiseerde kennis van de feitelijke situatie. Om deze toekomstvisie te realiseren willen we onze acties bij voorkeur richten op vijf prioritaire doelstellingen.'

Ten eerste : het stimuleren en creëren van meer tewerkstelling, onder meer met betrekking tot een aantal speerpuntsectoren, met eveneens een belangrijke paragraaf inzake de sociale economie waarin meer aandacht wordt gevraagd voor de zwakkeren op onze arbeidsmarkt. Ik citeer : 'Ook voor laaggeschoolden en kansarmen dienen maximale kansen op tewerkstelling te worden gecreëerd.' Ik wens dit te plaatsen tegenover de uitspraak van de minister die in het bewuste krantenartikel zegt dat het moet gaan om duurzame economische projecten.

Ten tweede : het maximaal ontsluiten van de provincie. In dit verband zegt mevrouw Houben-Bertrand, hierin bijgetreden door alle politieke partners, dat de zorg voor een goede ontsluiting in de eerste plaats het aanleggen en onderhouden impliceert van een terdege uitgebouwd wegen-, spoorwegen-, waterwegennet en de noodzakelijke luchtvaartinfrastructuur. Die vormen immers een belangrijke schakel in het verzekeren van een vlot personen- en goederenvervoer. Een dossier dat in

Sauwens

dit verband al voor heel wat beroering heeft gezorgd, is dat van de spoornetuitbreiding richting Maasland, meer bepaald de verbinding Eisden-Maasmechelen. Noch de NMBS, noch een andere instantie is tot op heden bereid gevonden dit te financieren.

Ten derde : het bewerkstelligen van een zorgzame samenleving. De waarde van een samenleving wordt gemeten aan de aandacht die ze besteedt aan ouderen, mindervaliden, kansarmen, enzovoort.

Ten vierde : het behoud van het groene karakter van de provincie. Ik denk hierbij met name aan de uitbouw, naar analogie van het natuurpark De Hoge Veluwe, van het landschapspark Midden-Limburg. Dit project betreft niet alleen natuurbehoud, maar omvat ook een aanzienlijk tewerkstellingsaspect via een aantal kleine en grote concrete projecten – onder meer op het vlak van toerisme – in het kader van dat overkoepelende natuurgegeven.

Ten vijfde : het werken aan een slimme of lerende regio met aandacht voor de kennismaatschappij en de uitbouw van het hoger onderwijs. In dit verband verwijs ik heel specifiek naar de samenwerking tussen het LUC en Maastricht waarnaar ook het Limburgplan vaak verwijst.

Tot slot zegt mevrouw Houben-Bertrand in het Limburgplan, ik citeer : 'Om dit plan te kunnen realiseren, hebben we financiële middelen nodig. Limburg kan de eerstvolgende tien jaar meer dan 15 miljard frank inzetten om het actieplan te realiseren. Dit zijn de middelen van LRM, de Europese middelen, de conventiemiddelen, de middelen van het Limburgfonds en het saldo van het Rechar-programma. Die middelen moeten efficiënt worden gebruikt.'

Dit is het kader van het Limburgplan dat eindelijk operationeel is geworden door het ondertekenen van het protocol op 15 december 1997. In de persmededeling van de Vlaamse regering lezen we dan dat de twee beleidsgroepen voor het eerst zullen bijeenkomen op maandag 23 maart 1998. Uit die mededeling citeer ik : 'Van die beleidsgroepen wordt verwacht dat zij hefboomprojecten voor de verdere ontwikkeling van Limburg formuleren. De Vlaamse regering zal dan beoordelen of deze projecten kaderen in haar beleidsvisie. Indien dit niet het geval is, zal in eerste instantie moeten worden bekeken of deze hefboomprojecten met reguliere

begrotingsmiddelen of via bestaande structuren – LRM, Limburgfonds, Europese fondsen, enzovoort – kunnen worden gefinancierd. In tweede instantie kan de Vlaamse regering dan beslissen hiervoor bijkomende middelen vrij te maken via een kapitaalvermindering bij de NV LRM of uitkering van een reserve of dividend aan de aandeelhouders. Voor de financiering van deze projecten zal dus geen nieuwe enveloppe in het Limburgfonds worden gecreëerd.'

In de persmededeling lezen we verder, ik citeer : 'De LRM kan enkel tussenkomen in de financiering van duurzame economische projecten, met andere woorden : projecten die een zeker rendement tot de ingezette middelen genereren.'

Mijnheer de minister, in het kranteninterview zegt u dat het moet gaan om projecten die echt structureel zijn, zoals de chipsfabriek had kunnen zijn. U zegt ook aan welke projecten u zoal denkt, bijvoorbeeld de uitrusting van een groot industrieterrein en de versterking van de toeristische poot. U voegt er echter aan toe dat infrastructuurwerken – toegangs- en ontsluitingswegen, uitbouw van het spoor – zeker niet in aanmerking komen. U zegt letterlijk dat u van dat alles niets moet weten. U voegt er zelfs aan toe – en ik citeer : 'Als die dingen strategisch zo belangrijk zijn, dan moesten ze al lang opgenomen zijn in meerjarenplannen van de bevoegde minister. Laat dit duidelijk zijn : de resterende 10 miljard frank kan nooit in de plaats treden van de normale middelen waarop Limburg aanspraak maakt.'

Dan kom ik nu tot de kern van de zaak. De LRM slaagt er met een beperkte staf en met vrij veel middelen in de financiële balans in evenwicht te houden en vrij goede resultaten te boeken. In hun lange zoektocht naar duurzame economische projecten met het gevraagde rendement halen ze evenwel om tal van redenen maar weinig succes. De belangrijkste reden is uiteraard de lage rentevoet op de financiële markten.

Mijnheer de minister, ik had u zeer concreet willen vragen of in de beleidsgroep van volgende week maandag ook ruimere initiatieven – dus niet alleen initiatieven in de zuiver economische betekenis – op de agenda zullen staan. Het is immers ook de taak van de overheid zich te concentreren op een ruim kader waarin ook privé-projecten spontaan tot stand kunnen komen of aanmoediging krijgen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan het LUC-dossier waarmee geen recurrente uitgaven gemoeid zijn, maar wel eenmalige investeringsprojecten, bijvoorbeeld in verband met de samenwer-

Sauwens

king met de universiteit van Maastricht. Is dit bespreekbaar ? Is het voorstel om de light rail aan te leggen tussen Hasselt en Eisden-Maasmechelen, met een prijskaartje van 1,2 à 1,6 miljard frank, bespreekbaar ? Mogen wij het daarover hebben ? Kunnen wij daar concrete voorstellen over doen ?

De vernoemde projecten komen bovenop de normale middelen. Het zijn projecten die binnen de huidige budgettaire mogelijkheden blijkbaar niet aan bod komen, maar die wel via een LRM-allocatie kunnen worden gelanceerd en aldus een blijvende toegevoegde waarde betekenen voor het Limburgse logistieke kader.

De VU pleit voor een open discussie over het Limburgplan. In die zin is de beslissing van de Vlaamse regering een goede beslissing, tenzij uw interpretatie de contouren van het komende Limburgplan beperkt. Ik hoop dat dit niet het geval is. Ik bevind me in goed gezelschap als ik lees dat het ACV-Limburg zeer duidelijk zegt dat het project over het LUC en de uitbouw van infrastructuurwerken absolute voorrang moet krijgen in de reconversie die we thans voorbereiden.

In de wandelgangen zei u daarnet nog dat het goed ging met de provincie. Limburg heeft nog altijd meer dan 8.400 arbeidsplaatsen minder ten opzichte van de rest van Vlaanderen. We zijn er nog niet. Bepaalde ontwikkelingen in een aantal economische sectoren die in Limburg nadrukkelijk aanwezig zijn, wekken onrust. Ik wil geen onheilsprofeet zijn, maar we moeten de inspanningen voortzetten, zo niet zouden we er wel eens een kater aan overhouden.

Ik pleit voor een open bespreking, waarbij de Vlaamse regering, gecontroleerd door het parlement, het plan invult. De huidige werkwijze is in de praktijk nutteloos gebleken. De gouverneur merkte terecht op dat we behoefte hebben aan projecten, niet aan nog langere studies. De Vlaamse regering moet dan ook vrije ruimte geven aan de bespreking van het Limburgplan.

U zei in het interview eveneens : 'De Vlaamse regering is evenmin bereid om een vangnet te voorzien voor het instandhouden van de talrijke VZW's.' Ik ben blij dit te horen. Gaat u deze VZW's afschaffen ? In hetzelfde persbericht van de Vlaamse regering staat wel dat er extra steun werd voor vrijgemaakt. Is deze steun uitdovend bedoeld ? Wat is daarvan de timing ? Hoelang zullen dit nog aparte opleidingscircuits blijven binnen

de politieke context van Limburg ? Of zullen ze worden opgenomen in de structuren die Vlaanderen daarvoor heeft uitgetekend, zoals de VDAB ?

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de beslissing van de Vlaamse regering ligt volgens onze analyse volledig in de lijn van wat de partijen overeenkwamen over de reconversie van Limburg. We hebben er alle belang bij dat de zoektocht naar duurzame initiatieven voort wordt gezet. De versnippering in talrijke kleine initiatieven van vaak zeer tijdelijke aard moet worden beperkt. De middelen moeten goed worden ingezet om duurzame resultaten te bereiken. Het plan mag geen grabbelton worden met vele mogelijkheden, die echter weinig tastbare resultaten opleveren.

De financiële benadering lijkt op een drietrapsraket. Eerst worden de reguliere middelen aangewend, in tweede instantie de Europese middelen en in derde instantie de reconversiemiddelen. Deze volgorde moet worden gerespecteerd. Het heeft uiteraard geen enkele zin om reconversiemiddelen in te zetten voor zaken die men in de gewone begroting moet terugvinden. Ik steun de houding van de regering en de interpretatie ervan door de minister.

We stellen ons wel vragen over de inhoud van de nieuwe beheersovereenkomst van de LRM. Het is tijd voor een evaluatie. Er moet hoe dan ook een nieuwe beheersovereenkomst komen. Men moet voorzien in een evaluatie en in een verlengstuk van de huidige beheersovereenkomst. Wat verstaat men onder begrippen als 'rendement' en 'hefboomfunctie' ? De beleidsgroepen moeten eerst en vooral deze begrippen een inhoud geven. De uitnodiging van de gouverneur voor 23 maart vermeldt dan ook voorstellen voor procedures voor de behandeling van dossiers, voor criteria voor projectbeoordeling, enzovoort. We moeten dit doen, anders verzandt het project in een eindeloze reeks onsamenvangende projecten, waar uiteindelijk weinig concrete resultaten uit voortvloeien.

We zijn helemaal niet ongerust over de houding van de regering. Alles is bespreekbaar in de politieke beleidsgroep. Men moet vooral met tastbare dingen voor de dag komen.

De voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven : Ik vind het enigszins jammer dat we deze problematiek nu bespreken. Uiteraard kan de heer Sauwens, net als ieder parlamentslid, dit probleem op elk moment aankaarten. Er was wel afgesproken om niet individueel met vragen naar het parlement te stappen als het moeilijk zou zijn om de minister te overtuigen. We zouden daarentegen proberen om binnen de beleidsgroepen een zo groot mogelijke eensgezindheid te bereiken. Als er dan concrete projecten of vragen zijn, kunnen we, onder voorzitterschap van de gouverneur, proberen om de minister te overtuigen.

De beheersovereenkomst van de LRM moet worden aangepast. Men mag de zaken niet te strikt bekijken. We willen in de toekomst eensgezindheid bereiken over de partijgrenzen heen. Ik hoor aan mijn rechterzijde dat Agalev het daarmee eens is. Het is niet goed om telkens opnieuw de minister individueel te interpelleren. We moeten gebruik maken van de bestaande structuren en de afgesproken werkwijze.

De voorzitter : Mijnheer de minister, dit leek mij eerder een bemerking dan wel een bijkomende interpellatie. Mijnheer Vanvelthoven, het is de bedoeling om de minister te interpelleren, niet uw collega's.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, hier wordt over zaken gesproken waar ik weinig weet van heb. Men spreekt over politieke beleidsgroepen, overleg, gezamenlijk naar de minister stappen, enzovoort.

Er is een Limburgplan, dat werd goedgekeurd in de provincieraad en dat werd opgesteld onder invloed van de stuwende kracht van de gouverneur. Alle partijen konden zich achter de uitgangspunten van het Limburgplan scharen. Daarnaast zijn er de reconversiemiddelen die dit plan moeten realiseren. Welke visie heeft de minister op zijn verantwoordelijkheid in verband met de besteding van de reconversiemiddelen ? Wat mij betreft, zijn enkel de minister en de regering hiervoor verantwoordelijk. Ik heb anders geen enkele mogelijkheid om te interpelleren of om opmerkingen te maken over de aanwending van openbare gelden voor de realisatie van het Limburgplan. Ik kan me dan ook niet neerleggen bij het uitgangspunt van de heer Vanvelthoven. Hij wil immers dat bepaalde partijen eerst binnenskamers tot een gezamenlijk akkoord komen en dan proberen de minister te overtuigen.

Mijnheer de minister, bent u bereid om zelf de verantwoordelijkheid te nemen over de besteding van de middelen voor het Limburgplan ? Op deze manier kan ik mijn opmerkingen hierover in het parlement formuleren en u ter verantwoording roepen indien deze middelen worden besteed op een manier die tegen de uitgangspunten of doelstellingen ingaat.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : De Vlaamse regering staat positief tegenover het initiatief van de gouverneur en tegenover het actieplan voor Limburg, dat ook wel eens het Limburgplan wordt genoemd. Het gaat om een vervolg van het Toekomstcontract. Ik ben overigens van mening dat de reconversie in Limburg de afgelopen 10 jaren heel wat resultaten heeft opgeleverd. Ik vind dat de zaken toch in een positief daglicht moeten worden gesteld. Niet enkel de Vlaamse regering is daartoe geneigd. Enkele weken geleden heb ik in Het Belang van Limburg een verslag gelezen over het rapport dat de voorzitter van de GOM van Limburg heeft gemaakt. Dat verslag over de economische gezondheid van Limburg was uiterst positief.

De auteur ervan is geen lid van mijn partij ; hij is zelfs lid van een oppositiepartij. Nochtans was het verslag van de heer Schippers buitengewoon positief. De cijfers zijn terzake erg duidelijk. Eind februari 1998 is het werkloosheidsoverschot gedaald tot 7.824 werklozen. Om dat cijfer te bekomen, wordt het verschil berekend tussen het werkloosheidscijfer van Limburg enerzijds en dat van Vlaanderen anderzijds. In februari 1988 bedroeg dat werkloosheidsoverschot nog 19.140 eenheden. Er kan dus een enorme verbetering van de relatieve werkgelegenheidspositie van Limburg ten aanzien van geheel Vlaanderen worden vastgesteld. Nochtans hebben we in Limburg de mijnsluitingen moeten verwerken. Dat laatste leidde tot 17.250 bijkomende werklozen. We moeten dus het Limburgse probleem positief benaderen. Het werkloosheidsoverschot is er de voorbije 10 jaren met 60 percent afgenomen.

Op economisch vlak is er in Limburg de jongste tijd dus veel gebeurd. Men mag ook stellen dat de reconversie-inspanningen die op alle niveaus zijn geleverd, resultaten hebben opgeleverd. Er is veel kritiek op de slogan 'Wat we zelf doen, doen we beter'. Ook de voorzitter van deze commissie heeft daarover onlangs een aantal meningen in een interview verwoord. Ik zou daarop willen repliceren, maar dat is me hier niet toegestaan.

De voorzitter : Ik vind het een positieve zaak dat u dat interview hebt gelezen, mijnheer de minister. Wat de repliek betreft, kan ik u zeggen dat dit morgen door de minister-president zal gebeuren.

Minister Eric Van Rompuy : Laten we eens kijken naar de toestand in Wallonië, en laten we daarbij ook rekening houden met de Europese middelen die voor Henegouwen ter beschikking zijn gesteld. De vergelijking van de evolutie van de werkloosheidscijfers van Henegouwen met die van Limburg is sprekend. Dat mag toch wel eens worden benadrukt. We zullen overigens de komende dagen de cijfers bekendmaken van de expansiesteun in 1997. Wat de middelgrote en grote ondernemingen betreft, wordt ongeveer een derde van de expansiesteun aan Limburg toegekend. Tussen 1993 en 1995 behoorde Limburg, samen met Antwerpen, tot de sterkst groeiende regio's in België en Vlaanderen.

Vermits we tot de snelst groeiende regio's in Europa behoren, behoort Limburg ook op Europees vlak tot de snelst groeiende subregio's. Ik wil dus nogmaals waarschuwen voor het defaitisme dat in Limburg soms wel eens wordt waargenomen. Als er iets positiefs kan worden gezegd, dan moet dat ook gebeuren. Dat moet ertoe bijdragen dat Limburg het nodige zelfvertrouwen krijgt om op de ingeslagen weg verder te gaan.

Er zijn natuurlijk problemen. Limburg is al te afhankelijk van grote ondernemingen. Haar KMO-weefsel is niet bijzonder sterk ontwikkeld. Er moet worden gewerkt aan de diversificatie en aan de versterking van het KMO-draagvlak van de provincie. We zijn van oordeel dat er in dat verband nieuwe structuren moeten worden gecreëerd door middel van een aantal hefboomprojecten die het economisch draagvlak versterken.

De financiering daarvan kan gebeuren via verschillende bronnen : de reguliere begroting, de LRM, het Limburgfonds, de Europese fondsen, de nog niet toegewezen middelen die voortvloeien uit het Witte Donderdagakkoord, en ten slotte via een kapitaalsvermindering van de LRM.

De Vlaamse regering staat dus positief tegenover de reconversie van Limburg. In haar beslissing van enkele weken geleden heeft ze daartoe enkele financieringsbronnen vermeld. Het is evident, mijnheer Sannen, dat er geëigende procedures bestaan om de aanwending van die financieringsbronnen te beoordelen. Wat die bronnen betreft denk ik in de eerste plaats aan de reguliere begroting en het Limburgfonds. Er is een beheersovereenkomst met

de LRM. Daarin wordt in de normale controlemechanismen voorzien, waarbij zowel de regering als het parlement hun rol spelen. We verwachten ook dat de ondertussen opgerichte werkgroepen enkele voorstellen zullen suggereren, maar de financiering en de controle zullen verlopen via procedures waarbij ook de instemming is vereist van de Vlaamse regering, van de LRM, en van de andere instanties die u bekend zijn.

De projecten moeten zelfbedruipend zijn. De LRM heeft een normaal rentabiliteitsniveau. Dat niveau moet behouden blijven. Er kan wel een eenmalige investeringsinbreng voor de realisatie van een aantal projecten gebeuren, maar goed overwogen economische projecten moeten per definitie op vrij korte termijn zelfbedruipend worden. Dat is de globale aanpak waarmee we deze projecten in het leven willen roepen. Er zijn verschillende mogelijkheden, die worden ondergebracht onder de volgende titels : Meer werk, Een betere ontsluiting, Een zorgzame samenleving, Het behoud van het groene Limburg, Het werken aan een slimme regio.

Bij de concretisering van het Limburgplan moet aan elk ontwikkelingsspoor aandacht worden besteed, en moeten er concrete projecten worden uitgewerkt. Ik geef het voorbeeld van de infrastructuurwerken, om een concreet antwoord te kunnen geven op wat de heer Sauwens hier heeft gezegd. Het zou vanuit Limburgs oogpunt niet verstandig zijn om strategisch belangrijke infrastructuurwerken te financieren met kapitaalsverminderingen van de LRM. Dat zou moeten gebeuren door te putten uit de normale werkingsmiddelen. Hetzelfde geldt voor de expansiesteun. Een derde van de expansiesteun voor de middelgrote en grote ondernemingen wordt aan Limburg toegekend.

Mijns inziens zou het volkomen fout zijn als die expansiesteun niet met de normale budgetten zou worden betaald. De financiering van dergelijke infrastructuurwerken met fondsen van de LRM zou de aanwending van de resterende middelen enorm onder druk zetten. Dat zou een hypotheek leggen op de toekomstmogelijkheden en de economische onderbouw van Limburg. Het regeringsstandpunt is dus erg duidelijk. We zullen ons strikt houden aan het cascadesysteem dat we hebben uitgewerkt. Eerst moet er worden nagegaan of projecten niet met de reguliere begrotingsmiddelen, of via bestaande structuren kunnen worden gefinancierd. Als dat niet kan, kunnen nieuwe middelen worden gegenereerd via kapitaalsverminderingen van de LRM.

Van Rompuy

Het zou mijns inziens echter totaal verkeerd zijn om zo snel mogelijk de resterende reconversiemiddelen die bij de LRM zijn ondergebracht, op te gebruiken. Dat geld moet de komende twee jaren echt niet allemaal worden uitgegeven. Als er zich bepaalde interessante investeringsmogelijkheden voordoen die niet via de reguliere begrotingsmiddelen kunnen worden opgevangen, dan heeft Limburg nog altijd zelf middelen om een en ander tot stand te brengen. Straks zullen we het hebben over een fabriek voor halfgeleiders. Daarbij gaat het om een investering van 1,2 miljard dollar, waarbij om 30 procent overheidssteun wordt gevraagd. Als Limburg al alle middelen heeft uitgegeven, kan het nooit meer in aanmerking komen voor dergelijke projecten.

Limburg heeft de middelen en de economische situatie evolueert gunstig. Als er dus hefboomprojecten zijn die duurzame economische activiteit creëren, moeten er inspanningen worden gedaan om die te verwezenlijken. Ik geef enkel de raad niet te overhaast te werk te gaan. Men kan geld gemakkelijk uitgeven, maar ik wil een citaat van Horatius aanhalen : 'Exigi monumentum aere perennius'. Dat betekent : 'Ik heb een monument opgericht duurzamer dan brons'. Als de geschiedenis van Limburg binnen 20 of 30 jaar wordt geschreven, dan hoop ik dat men zal zeggen dat er in de periode 1987 en 2007 duurzame projecten zijn opgestart, die de tand des tijds hebben doorstaan. In die filosofie werken we.

Ik vind het ook verkeerd om het geld te besteden aan normale wegeninfrastructuurwerken of het aanleggen van spoorverbindingen. Sommigen suggereren dat we geld ter beschikking moeten stellen van de NMBS om bepaalde spoorlijnen aan te leggen. Dat is de bedoeling niet.

Ik wil de ongerustheid wegnemen in verband met het project 'Sporen naar werk'. Dat functioneert erg goed. Vorige week donderdag was ik in Limburg naar aanleiding van het bezoek van prinses Astrid. Ik zag op de regionale televisie het verslag van een persconferentie van minister Kelchermans over de balans inzake 'Sporen naar werk'. De Vlaamse regering zal de financieringsbasis van dat project honoreren. De projectuitvoerders zullen hun engagementen door de Vlaamse regering nagekomen zien. Het project loopt af eind 1999. De opdrachten die prioritair nodig zijn voor de doelgroepen zullen worden opgenomen in de kerntaken van de VDAB.

Op 9 januari 1997 zegt de VU in het Belang van Limburg : 'Vooral de continuering van de BLM zit de VU hoog. Volgens een vrije berekening van de VU zou het kostenplaatje van BLM tegen het jaar 2000 oplopen tot anderhalf miljard frank. Het zou wraakroepend zijn indien er met zo een smak geld niets positief gebeurt'. Nu bent u plots bezorgd om de financiering van de BLM. Ik wil de partijpolitieke toer niet opgaan, maar als men zoiets zegt, hoeft men mij niet komen interpellieren en onrust zaaien als zouden we de financiering van 'Sporen naar werk' willen opzeggen. Ik eindig met een slechte noot, want het was niet de bedoeling om hier aan partijpolitiek doen.

De voorzitter : Het is sterker dan uzelf.

Minister Eric Van Rompuy : Mijn antwoord beantwoordt aan de criteria zoals u in het interview in Het Laatste Nieuws naar voren hebt gebracht. We proberen de middelen op de meest duurzame manier aan te wenden. Ik roep de gouverneur op om binnen het kader van die krijtlijnen in de toekomst te werken. De Vlaamse regering geeft dat kader aan en we moeten de partijpolitieke toer niet opgaan. We moeten daarboven staan. De intentie van de gouverneur en de ondertekenaars is om op een duurzame manier te werken, waarbij de nog beschikbare middelen worden aangewend naargelang er een project moet worden gefinancierd en tot stand gebracht. We mogen niet overhaast te werk gaan en zaken ondernemen die niet beantwoorden aan het aspect duurzaamheid.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, mijn interpellatie was zeer constructief bedoeld. Ik heb me erg ingezet om in Limburg de consensus tussen de politieke partijen tot stand te brengen. We hebben samen een voorstel van decreet ingediend en ik heb meegeholpen aan het opstellen van het Limburgplan.

Mijnheer de minister, het verheugt me dat u in het Belang van Limburg het volgende hebt verklaard : 'De Vlaamse regering is evenmin bereid in een vangnet te voorzien voor het instandhouden van de talrijke VZW's.' Dit staat helemaal niet haaks op wat wij in januari 1997 hebben verteld, integendeel. Ik ben blij dat we een medestander hebben gevonden in de Vlaamse regering. We denken dat het tijd wordt om een aantal middelen uit de schemerzone te halen en onder de controle van het parlement en de regering te plaatsen.

Sauwens

Ik ben het er ook met u over eens dat we niet overhaast te werk mogen gaan en niet mogen versnipperen. Ik heb echter enkele concrete voorbeelden gegeven die een substantiële meerwaarde kunnen bieden aan het Limburgse dossier.

Bovendien ben ik blij dat u ook de belangrijke nuance maakt en verklaart dat de projecten zelfbedruipend moeten zijn voor wat de exploitatie betreft. Dit schept ruimte voor investeringen die niet onmiddellijk in de afschrijvingen een marktconform rendement moeten halen. We moeten deze mogelijkheid zeker behouden.

Wat een aantal dossiers over de spoorwegen betreft, blijven wij al jaren op onze honger zitten, ondanks alle eenparig goedgekeurde moties in de provincieraad en het Vlaams Parlement. De Lijn zou voor de uitvoering kunnen zorgen, want de maatschappij beschikt over de nodige technische uitrusting. Het vervoer per spoor is niet voorbehouden aan de NMBS. We kunnen enkel van de bestaande spoorwegverbindingen gebruik maken indien we over de toestemming van de NMBS beschikken, maar we hebben de mogelijkheid om eigen spoorverbindingen te laten aanleggen door de Vlaamse Vervoermaatschappij. Daarvoor is geen wijziging van decreet, noch een nieuwe staatsvorming nodig. Sporen zouden de oude mijnsites van Waterschei en Eisden kunnen verbinden. Dit zou niet enkel vanuit toeristisch oogpunt een meerwaarde betekenen, maar het zou tevens een oplossing kunnen bieden voor het mobiliteitsprobleem bij de woon-werk- en woon-schoolverplaatsingen, en een extra uitbouw van de economische infrastructuur voor het goederenvervoer en personenverkeer in de provincie betekenen.

Ik ben ontgoocheld over het aantal zaken die u uitsluit. U zegt dat een aantal daden niet verstandig, en zelfs volledig verkeerd zouden zijn. Ik lees echter niet in de regeringsbeslissing dat deze uitgesloten zijn. Dit biedt ons een opening waarvan we vanaf volgende maandag gebruik moeten maken om eensgezind mee te werken aan de besprekingen van het Limburgplan over een aantal – en niet over 37 – prioritaire dossiers. We moeten deze onder de aandacht van de Vlaamse regering brengen.

Ik heb de heren Schuermans en Vanvelthoven een vraag gesteld. Ik deed dit niet zomaar, maar weet zeer goed dat bevindingen die in Limburg eensluitend werden geformuleerd, niet steeds de beoogde indruk maken op de regering. Het is belangrijk dat

de regering van bij het begin onze voorstellen positief zal ondersteunen en niet vertrekt vanuit een scenario van doemdenkerij.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het historische proces moet niet hier worden gevoerd. Er zijn inderdaad een aantal positieve zaken gebeurd, maar er zijn zeker ook een hele reeks dingen fout gelopen. Ik wil het ook niet hebben over de inhoud van het Limburgplan en wat we daarin moeten accentueren. Ik voel heel wat voor de spoorontsluiting naar het Maasland.

Ik wil het vooral hebben over de vraag hoe we het Limburgplan kunnen implementeren. De heer Sauwens zegt dat het plan is geworden wat het is, dank zij onze bijdrage. Eigenlijk is het nog altijd niets geworden, want we moeten er nog mee starten. Er ligt een voorstel van decreet klaar om aan de nodige overlegstructuren een decretale bepaling te geven. Mijnheer de minister, in uw antwoord zei u een aantal keer : 'We hopen dat de middelen op de best mogelijke manier worden gebruikt, dat ze duurzaam worden gebruikt en dat er een juiste invulling aan wordt gegeven.' Dat is precies wat mij een beetje beangstigt. Het is niet omdat in een niet-democratisch overlegorgaan een eensluitend advies wordt geformuleerd dat de regering zich daarachter zou kunnen verschuilen. Als middelen niet duurzaam worden aangewend en niet beantwoorden aan de door de regering geformuleerde bekommernissen, dan is dat toch de verantwoordelijkheid van u en van deze regering en van niemand anders.

Is het noodzakelijk dat men deze nieuwe overlegstructuren – die men naar aanleiding van het Limburgplan in het leven heeft geroepen, maar die niet beantwoorden aan wat de gouverneur initieel in haar Limburgplan voorzien had – decretaal vastlegt omdat ze uiteraard de druk op de regering groter zullen maken ? Dit enkel opdat deze de besluiten van de overlegorganen zou volgen en omdat dit u gemakkelijk het alibi zouden verschaffen om zich te verschuilen achter hetgeen door deze overlegstructuur geformuleerd wordt. Dit is in het verleden al in die mate gebeurd dat men op geen enkele manier een democratisch debat over die beslissing heeft kunnen houden.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : We zullen een discussie organiseren met betrekking tot de naar aanleiding van het decreet door de diverse fracties aangekondigde voorstellen. Het is duidelijk dat de beleidsgroepen, de politieke partijen en de partners een inbreng zullen krijgen en dat zij voorstellen zullen kunnen formuleren die vanwege de Vlaamse regering met de grootst mogelijke aandacht, waardering en openheid zullen worden bestudeerd.

De besteding van de middelen is evenwel onderworpen aan bepaalde procedures vanuit de regering en aan een parlementaire controle. Daarover kan geen enkele discussie bestaan.

We hebben geprobeerd duidelijkere structuren op te zetten dan de structuren die er vroeger waren. Ik denk bijvoorbeeld aan het IMO en de permanente werkgroep Limburg die niet zo efficiënt gebleken zijn. Ik reken in dit verband op de creativiteit vanuit de basis in Limburg zodat aan ons reconversiebeleid nieuwe impulsen kunnen worden gegeven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.50 uur.*
